

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาตามทฤษฎีของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลดังนี้

1. ความมุ่งหมายในการวิจัย
2. สมมติฐานในการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาตามทฤษฎีของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5
2. เพื่อเปรียบเทียบความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาตามทฤษฎีของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ วิทยฐานะ และขนาดสถานศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาตามทฤษฎีของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 แตกต่างกันเมื่อจำแนกตาม จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ วิทยฐานะ และขนาดสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 2,798 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 151 คน และครู 2,647 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ปีการศึกษา 2557 คำนวณจากสูตรของยามาเน่ (Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หรือมีความคลาดเคลื่อน 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 350 คน

เป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 105 คน และครูจำนวน 245 คน และทำการสุ่มตัวอย่างโดยกำหนดสัดส่วนแบบเจาะจงตามขนาดของผู้บริหารและครูของแต่ละจังหวัด

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามเพื่อการวิจัยเรื่องความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาตามทฤษฎีของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาตามทฤษฎีของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5

โดยมีการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาทางการวิจัยจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ระเบียบวิธีวิจัย และประสบการณ์ทางการวิจัยเป็นอย่างดี จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถามและตัวแปรที่ต้องการวัด แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) รายข้อมีค่าเท่ากับ 1.0 และได้มีการปรับปรุงในเรื่องความชัดเจนของข้อคำถามและภาษาที่ใช้ตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบและแก้ไขปรับปรุงแล้วไปดำเนินการทดลองใช้ (try out) กับผู้บริหารสถานศึกษา และครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อทำการวิเคราะห์และหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (reliability) ปรากฏว่าได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา เท่ากับ 0.976

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และนำแบบสอบถามจำนวน 350 ฉบับ ไปยังกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง แล้วให้เวลาในการตอบแบบสอบถาม 2 สัปดาห์ และไปปรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าสถิติ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย(mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) การทดสอบที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one way ANOVA) และวิธีการทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ของเซฟเฟ (Scheffe's method)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาตามทฤษฎีของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 54.86 อายุน้อยกว่า 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 39.71 ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็น

ร้อยละ 50.57 ตำแหน่งครู คิดเป็นร้อยละ 69.14 มีวิทยฐานะ คิดเป็นร้อยละ 76.29 และสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ คิดเป็นร้อยละ 25.43

2. ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาตามธรรมชาติของสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับดังนี้ 1) ด้านความมีประสิทธิภาพของสถานศึกษา 2) ด้านวัฒนธรรมและบรรยากาศองค์การเชิงสร้างสรรค์ และ 3) ด้านการจูงใจเพื่อสร้างสรรค์ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านกลุ่มบริหารตนเองและการติดต่อสื่อสาร

2.1 ด้านความมีประสิทธิภาพของสถานศึกษา พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับดังนี้ 1) ส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง 2) เน้นคุณภาพด้านหลักสูตรการเรียนการสอนและการประเมินผล และ 3) ส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีประกอบการเรียนการสอนตามศักยภาพที่ควรจะเป็น ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ แสงสว่างเหมาะสมได้อย่างเพียงพอ

2.2 ด้านความเป็นองค์การวิชาชีพ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับดังนี้ 1) ส่งเสริมให้บุคลากรมีความรับผิดชอบในตนเองสูงขึ้น 2) ปฏิสัมพันธ์กับบุคลากรแบบเพื่อนร่วมงานไม่ใช่ผู้บังคับบัญชา และ 3) อยู่ในฐานะผู้สนับสนุนหรือผู้อำนวยการความสะอาด ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ มอบอำนาจและการตัดสินใจให้บุคลากร

2.3 ด้านการตัดสินใจร่วมและวิสัยทัศน์ร่วม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับดังนี้ 1) ระดมพลังความคิดและพลังสมองเพื่อกำหนดทิศทางการบริหารงาน 2) ให้บุคลากรร่วมกันประเมินผลทางการบริหารงาน และ 3) เปิดโอกาสให้บุคลากรตัดสินใจในงานที่รับผิดชอบ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ เปิดโอกาสให้บุคลากรร่วมเปลี่ยนแปลงระบบการบริหารงาน

2.4 ด้านกลุ่มบริหารตนเองและติดต่อสื่อสาร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับดังนี้ 1) ส่งเสริมและกระตุ้นให้บุคลากรยกระดับการทำงาน 2) ส่งเสริมให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการทำงาน และ 3) ส่งเสริมให้บุคลากรเป็นผู้ประสาน วิเคราะห์ สังเคราะห์ความเห็นต่างๆ เพื่อผูกมัดให้การทำงานเป็นไปด้วยดี ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ส่งเสริมให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาวิสัยทัศน์

2.5 ด้านการจูงใจเพื่อสร้างสรรค์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับดังนี้ 1) ให้ความไว้วางใจ ให้เกียรติ และให้ความยอมรับนับถือต่อบุคลากร 2) ส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงานแก่บุคลากร และ 3)

ส่งเสริมให้บุคลากรคิดริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ พิจารณาความดีความชอบด้วยความเป็นธรรม

2.6 ด้านผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับดังนี้ 1) มีภาวะผู้นำที่เป็นที่นิยมชมชอบ เคารพนับถือ และเป็นมิตรจากผู้อื่น 2) กระตุ้นให้บุคลากรตระหนักถึงปัญหา และ 3) ส่งเสริมการมีส่วนร่วม มีการปรึกษาหารือกันและกัน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ มีพฤติกรรมบริหารเชิงสนับสนุน คำนึงถึงความต้องการคณะทำงาน

2.7 ด้านวัฒนธรรมและบรรยากาศองค์การเชิงสร้างสรรค์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับดังนี้ 1) ส่งเสริมการทำงานเป็นทีมหรือหมู่คณะ 2) ส่งเสริมให้มีความรักและความภาคภูมิใจในโรงเรียน และ 3) ปกป้องสิ่งสำคัญที่สืบทอดเป็นวัฒนธรรมประเพณีที่ยึดถือและปฏิบัติ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ส่งเสริมบรรยากาศความไว้วางใจและการยอมรับซึ่งกันและกัน

2.8 ด้านการบริหารเพื่อการเปลี่ยนแปลงและนวัตกรรม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับดังนี้ 1) สร้างความหวังในการเปลี่ยนแปลงและลดความหวั่นวิตกในสถานะที่ยอมรับผลของนวัตกรรม 2) ส่งเสริมบุคลากรที่ได้รับการยอมรับให้เป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลง และ 3) ให้ความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจนและต่อเนื่อง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ มุ่งเปลี่ยนแปลงทัศนคติ หรือความเชื่อของบุคลากร

2.9 ด้านการบริหารหลักสูตรและการสอน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับดังนี้ 1) ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง 2) ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนมีเสรีภาพและมีความสุขในการเรียนรู้ และ 3) มีการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลความก้าวหน้าตามแผนการสอนที่ครูจัดทำ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ร่วมรับผิดชอบงานด้านหลักสูตร

2.10 ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับดังนี้ 1) มีวิสัยทัศน์ต่อการพัฒนาบุคคล 2) มีนโยบาย มาตรการที่ปฏิบัติจริงต่อการส่งเสริมศักยภาพของบุคคลในองค์การ และ 3) มีโครงการพัฒนาคณะบุคคลอย่างเป็นระบบ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ส่งเสริมสนับสนุน งบประมาณเพื่อพัฒนาบุคลากรทั้งระบบ

3. การเปรียบเทียบความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาตามทรงศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5

3.1 จำแนกตามเพศ ภาพรวม และรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

3.2 จำแนกตามอายุ ภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ด้านความเป็นองค์การวิชาชีพ และด้านด้านการตัดสินใจร่วมและวิสัยทัศน์ร่วม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆไม่ต่างกัน

ด้านความเป็นองค์การวิชาชีพ พบว่า กลุ่มที่มีอายุน้อยกว่า 30 ปี แตกต่างกับกลุ่มที่มีอายุ 30 - 45 ปี และ กลุ่มที่มีอายุน้อยกว่า 30 ปี แตกต่างกับกลุ่มที่มีอายุ 45 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านการตัดสินใจร่วมและวิสัยทัศน์ร่วม พบว่า กลุ่มที่มีอายุน้อยกว่า 30 ปี แตกต่างกับกลุ่มที่มีอายุ 30 - 45 ปีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ด้านความมีประสิทธิภาพของสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆไม่แตกต่างกัน

3.4 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ด้านความเป็นองค์การวิชาชีพ และด้านการตั้งใจเพื่อสร้างสรรค์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆไม่แตกต่างกัน

3.5 จำแนกตามวิทยฐานะ ภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ด้านความมีประสิทธิภาพของด้านความเป็นองค์การวิชาชีพ ด้านการตัดสินใจร่วมและวิสัยทัศน์ร่วม และด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆไม่แตกต่างกัน

3.6 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ภาพรวม ด้านความมีประสิทธิภาพของสถานศึกษา ด้านการตัดสินใจร่วมและวิสัยทัศน์ร่วม ด้านกลุ่มบริหารตนเองและการติดต่อสื่อสาร ด้านการตั้งใจเพื่อสร้างสรรค์ ด้านผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง ด้านวัฒนธรรมและบรรยากาศองค์การเชิงสร้างสรรค์ และด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านความเป็นองค์การวิชาชีพ และด้านการบริหารหลักสูตรและการสอน ไม่แตกต่างกัน

ด้านความมีประสิทธิภาพของสถานศึกษา พบว่า กลุ่มสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ แตกต่างกับกลุ่มสถานศึกษาขนาดกลาง และ กลุ่มสถานศึกษาขนาดใหญ่แตกต่างกับกลุ่มสถานศึกษาขนาดกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านการตัดสินใจร่วมและวิสัยทัศน์ร่วม พบว่า กลุ่มสถานศึกษาขนาดใหญ่แตกต่างกับกลุ่มสถานศึกษาขนาดกลาง และ กลุ่มสถานศึกษาขนาดใหญ่แตกต่างกับกลุ่มสถานศึกษาขนาดเล็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านกลุ่มบริหารตนเองและการติดต่อสื่อสาร พบว่า กลุ่มสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ แตกต่างกับกลุ่มสถานศึกษาขนาดกลาง กลุ่มสถานศึกษาขนาดใหญ่ แตกต่างกับกลุ่มสถานศึกษาขนาดกลาง และ กลุ่มสถานศึกษาขนาดใหญ่แตกต่างกับกลุ่มสถานศึกษาขนาดเล็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านการจูงใจเพื่อสร้างสรรค์ พบว่า กลุ่มสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ แตกต่างกับกลุ่มสถานศึกษาขนาดกลาง กลุ่มสถานศึกษาขนาดใหญ่ แตกต่างกับกลุ่มสถานศึกษาขนาดกลาง และ กลุ่มสถานศึกษาขนาดกลาง แตกต่างกับกลุ่มสถานศึกษาขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง พบว่า กลุ่มสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ แตกต่างกับกลุ่มสถานศึกษาขนาดกลาง กลุ่มสถานศึกษาขนาดใหญ่ แตกต่างกับกลุ่มสถานศึกษาขนาดกลาง และ กลุ่มสถานศึกษาขนาดกลาง แตกต่างกับกลุ่มสถานศึกษาขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านวัฒนธรรมและบรรยากาศองค์การเชิงสร้างสรรค์ พบว่า กลุ่มสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ แตกต่างกับกลุ่มสถานศึกษาขนาดกลาง และ กลุ่มสถานศึกษาขนาดใหญ่ แตกต่างกับกลุ่มสถานศึกษาขนาดกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านการบริหารเพื่อการเปลี่ยนแปลงและนวัตกรรม พบว่า กลุ่มสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ แตกต่างกับกลุ่มสถานศึกษาขนาดกลาง และ กลุ่มสถานศึกษาขนาดใหญ่ แตกต่างกับกลุ่มสถานศึกษาขนาดกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ พบว่า กลุ่มสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ แตกต่างกับกลุ่มสถานศึกษาขนาดกลาง และ กลุ่มสถานศึกษาขนาดใหญ่ แตกต่างกับกลุ่มสถานศึกษาขนาดกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาพรวม พบว่า กลุ่มสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ แตกต่างกับกลุ่มสถานศึกษาขนาดกลาง และ กลุ่มสถานศึกษาขนาดใหญ่ แตกต่างกับกลุ่มสถานศึกษาขนาดกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาตามธรรมชาติของ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ผู้วิจัยมีหัวข้อ ในการอภิปรายผล ดังนี้

1. ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาตามธรรมชาติของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาซึ่ง สอดคล้องกับ สมคิด สร้อยน้ำ (2547, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาตัวแบบขององค์การแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ผลการศึกษาพบว่า ระดับปัจจัยทางการบริหาร และระดับความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

1.1 ด้านความมีประสิทธิภาพของสถานศึกษา พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ส่งเสริมให้ครูการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาได้ดำเนินการตามนโยบายในการจัดการศึกษาที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง สอดคล้องกับ จิราภรณ์ โปธิเต็ง (2546, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาภาวะความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านห้วยดุก อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารและครูโรงเรียนบ้านห้วยดุก ได้เตรียมความพร้อมด้านบุคลากรปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดการเรียนการสอน

1.2 ด้านความเป็นองค์การวิชาชีพ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ส่งเสริมให้บุคลากรมีความรับผิดชอบในตนเองสูงขึ้น แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสนใจด้านการส่งเสริมพัฒนาวิชาชีพของบุคลากร โดยการส่งเสริมให้มีเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ รวมทั้งเสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้กับบุคลากร สอดคล้องกับ แคนเนี่ยล, แคท, และโรเบิร์ต คาน (Daniel, Katz, & Robert Kahn, 1978, p.114-A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลที่มีผลต่อประสิทธิผลขององค์การ ผลการวิจัยพบว่า การให้รางวัลที่เหมาะสมกับบุคลากรปฏิบัติงานตามบทบาทความรับผิดชอบของตนและการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานและการริเริ่มสร้างสรรค์มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลขององค์การ

1.3 ด้านการตัดสินใจร่วมและวิสัยทัศน์ร่วม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ระดมพลังความคิดและพลังสมองเพื่อกำหนดทิศทางทางการบริหารงาน แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาเล็งเห็นความสำคัญทางแนวคิดของบุคลากรทุกฝ่าย และเป็นส่วนหนึ่งของการสานสัมพันธ์ในองค์การซึ่งเอื้อต่อความสำเร็จขององค์การ สอดคล้องกับ ราตรี ต๊ะพันธ์ (2549, หน้า 82 – 83) ได้ศึกษาคุณลักษณะความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเตรียมทหาร ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเตรียมทหาร ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วม และโดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านกลุ่มบริหารตนเองและติดต่อสื่อสาร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ส่งเสริมและกระตุ้นให้บุคลากรยกระดับการทำงาน แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาใช้กระบวนการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสาร ความรู้ที่ถูกต้องเพื่อการแลกเปลี่ยนและแสดงออกทางความคิดของบุคลากรในองค์การเพื่อยกระดับองค์การ สอดคล้องกับ บาร์คเกอร์, และคาร์มาราตา (Barker, & Camarata, 1998, p.443-A) ได้ศึกษาเรื่องบทบาทการสื่อสารในการสร้างสรรค์และคงไว้ซึ่งความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของบริษัทโกดัก ได้ใช้กลยุทธ์ในการเชื่อมโยงเข้าสู่องค์ประกอบขององค์การแห่งการเรียนรู้ตามทฤษฎีของเซนเก้ (Senge, 1990, p.76) คือ การคิดอย่างเป็นระบบ แบบแผนการคิด การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม และการเป็นบุคคลรอบรู้ ซึ่งทุกองค์ประกอบต้องใช้การสื่อสารเป็นพื้นฐานเพิ่มสัมพันธภาพที่ดีและสร้างความไว้วางใจ

1.5 ด้านการจูงใจเพื่อสร้างสรรค์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ให้ความไว้วางใจ ให้เกียรติ และให้ความยอมรับนับถือต่อบุคลากร แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาได้นำปัจจัยต่างๆ เพื่อเป็นแรงกระตุ้นให้บุคลากรแสดงพฤติกรรมตามที่พึงประสงค์ออกมาเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ต้องการ สอดคล้องกับ ลือชัย จันทร์ไพบี (2546, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง Learning Organization Model in Catholic Vocational School of Thailand วัตถุประสงค์ของงานวิจัยเพื่อ ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อองค์การแห่งการเรียนรู้และระดับความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารและครูในโรงเรียนอาชีวศึกษาคาทอลิกผลการวิจัยพบว่า การจูงใจมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญต่อองค์การแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนอาชีวศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย

1.6 ด้านผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มีภาวะผู้นำที่เป็นที่นิยมชมชอบ เคารพนับถือ และเป็นมิตรจากผู้อื่น แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีลักษณะของบุคคลที่มีความเตรียมพร้อมอยู่ตลอดเวลา ตั้งใจเรียนรู้สิ่งใหม่ สอดคล้องกับ คำนึ่ง ผุดผ่อง (2547, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งตะวันออก พบว่า ภาวะผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และพบว่าภาวะผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงมีความสัมพันธ์กับองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในทางบวกค่อนข้างสูง

1.7 ด้านวัฒนธรรมและบรรยากาศขององค์การเชิงสร้างสรรค์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ส่งเสริมการทำงานเป็นทีมหรือหมู่ แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาได้มีการกำหนดจุดประสงค์ของสถานศึกษา แบ่งงานตามความชำนาญของบุคลากร กระจายอำนาจให้บุคลากรอย่างเต็มที่ รวมทั้งเอาใจใส่ดูแลบุคลากร สอดคล้องกับ ลัทธิ เดชโยธิน (2550, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งผลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ตามการรับรู้ของบุคลากรในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4 ผลการศึกษาพบว่า วัฒนธรรมองค์กรในภาพรวมด้านมีความสัมพันธ์กับสภาพการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ อยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับ สังข์ ใจขาน (2548, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบรรยากาศขององค์การที่เอื้อต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของข้าราชการที่ปฏิบัติงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า สภาพบรรยากาศขององค์การที่เอื้อต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ด้านมิติโครงสร้างของงาน ด้านความมั่นคงและความเสี่ยงในการทำงาน ด้านความอบอุ่นและสนับสนุน ด้านความยืดหยุ่นและอิสระในการทำงาน และด้านการตัดสินใจ อยู่ในระดับมาก

1.8 ด้านการบริหารเพื่อการเปลี่ยนแปลงและนวัตกรรม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สร้างความหวังในการเปลี่ยนแปลงและลด

ความหวั่นวิตกในสถานะที่ยอมรับผลของนวัตกรรม แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีแนวคิดรูปแบบใหม่ในการบริหารองค์การ ปรับปรุงและพัฒนาระบบความสัมพันธ์และโครงสร้างขององค์การ พร้อมทั้งเปิดใจยอมรับนวัตกรรม สอดคล้องกับ กุศล ทองวัน (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งเสริมให้เกิดองค์การแห่งการเรียนรู้ต่อระดับการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ และระดับการเป็นองค์การนวัตกรรม สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ ผลการวิจัยพบว่า ระดับการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้มีความสัมพันธ์กับระดับความเป็นองค์การนวัตกรรม จากปัจจัยดังนี้ 1) โครงสร้างที่เหมาะสม 2) วัฒนธรรมการเรียนรู้ขององค์การ 3) การสร้างและถ่ายโอนความรู้ 4) เทคโนโลยีการเรียนรู้ 5) บรรยากาศที่สนับสนุน และ 6) การทำงานเป็นทีม และแบบเครือข่าย มีเพียงเรื่องการเพิ่มอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบในงาน เป็นปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการเป็นองค์การนวัตกรรม

1.9 ด้านการบริหารหลักสูตรและการสอน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้มีการจัดหลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียน และส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความสุขในการเรียน สอดคล้องกับ สมชาย เทพแสง (2547, ไม่ปรากฏเลขหน้า) ได้กล่าวว่าการบริหารหลักสูตรและการสอนให้ยืดหยุ่น ไม่เน้นสาระจนแน่นเกินไป กระตุ้นให้นักเรียนยอมรับในตนเอง เชื่อมโยงชุมชนและสังคมโดยเปิดกว้างให้ชุมชนได้แลกเปลี่ยน แสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง จะนำไปสู่โรงเรียนซึ่งเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้

1.10 ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มีวิสัยทัศน์ต่อการพัฒนาบุคคล แสดงว่าผู้บริหารสถานศึกษาได้มีการส่งเสริมให้บุคลากรทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นนักเรียน ครู หรือลูกจ้าง ให้ได้รับพัฒนาความรู้ ความสามารถ สอดคล้องกับ รัทเทอร์ (Rutter, 1989, p. 243-A) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา พบปัจจัยที่สำคัญได้แก่ การมุ่งเน้นวิชาการ ความคาดหวังทางวิชาการสูง เป้าหมายของโรงเรียนเป็นข้อตกลงของกลุ่ม พฤติกรรมของนักเรียนเป็นระบบ มีการจัดการในห้องเรียนที่ดี ใ้รางวัล และชื่นชมทั้งครูและนักเรียนที่ทำความดี กำหนดหน้าที่และ ความรับผิดชอบให้นักเรียนอย่างเคร่งครัด และให้สวัสดิการแก่นักเรียนเป็นรายบุคคล นอกจากนี้โรงเรียนยังประกอบด้วยสภาพแวดล้อมที่ดี

2. เปรียบเทียบความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาตามธรรมชาติของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ วิทยฐานะ และขนาดสถานศึกษา ดังนี้

2.1 จำแนกตามเพศ ภาพรวมไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ที่มีเพศแตกต่างกันได้รับทราบถึงการปฏิบัติสู่ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาได้เท่าเทียมกัน ซึ่งไม่

สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่สอดคล้องกับ วีรชาติ มาตรหลุบลေး (2555, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการเป็นองค์การแห่งการเรียนรัฐของสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 ผลการศึกษาพบว่า การเป็นองค์การแห่งการเรียนรัฐของสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยซึ่งจำแนกตามเพศ มีระดับทัศนะไม่แตกต่างกัน

2.2 จำแนกตามอายุ ภาพรวมไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ที่มีกลุ่มอายุแตกต่างกันได้รับรู้ถึงการปฏิบัติสู่ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรัฐของผู้บริหารสถานศึกษาได้ไม่ต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่สอดคล้องกับ วรนุช แคนทอง (2549, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการรับรู้และความคาดหวังในการมีส่วนร่วมการบริหารจัดการองค์การแห่งการเรียนรัฐของบุคลากรในสถานศึกษาสังกัดเทศบาล จังหวัดลพบุรี ผลการศึกษาพบว่า ความคาดหวังในการมีส่วนร่วมการบริหารจัดการองค์การแห่งการเรียนรัฐของบุคลากรในสถานศึกษา เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยซึ่งจำแนกตามอายุ ไม่แตกต่างกัน

2.3 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ภาพรวมไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างเข้าใจถึงการปฏิบัติสู่ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรัฐของผู้บริหารสถานศึกษาได้ไม่ต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และไม่สอดคล้องกับ อิศรีย์ พงศ์กมลานนท์ (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความเป็นองค์การแห่งการเรียนรัฐของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี ผลการศึกษาพบว่า ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรัฐของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยซึ่งจำแนกตามวุฒิการศึกษา มีระดับการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ภาพรวมไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ที่อยู่ในกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา กับกลุ่มครู ได้รับทราบถึงปัจจัยในการปฏิบัติสู่ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรัฐของผู้บริหารสถานศึกษาได้ไม่ต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และไม่สอดคล้องกับ อิศรีย์ พงศ์กมลานนท์ (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความเป็นองค์การแห่งการเรียนรัฐของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี ผลการศึกษาพบว่า ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรัฐของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยซึ่งจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ มีระดับการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.5 จำแนกตามวิทยฐานะ ภาพรวมไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ที่มีวิทยฐานะแตกต่างเข้าใจถึงปัจจัยการปฏิบัติสู่ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรัฐของผู้บริหารสถานศึกษาได้ไม่ต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่สอดคล้องกับ วีรชาติ มาตรหลุบลေး (2555,

บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 ผลการศึกษาพบว่า การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยซึ่งจำแนกตามวิทยฐานะ มีระดับทัศนะไม่แตกต่างกัน

2.6 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ที่อยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกันนั้นได้รับทราบถึงการปฏิบัติสู่ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาได้ไม่เท่าเทียมกันจึงทำให้ทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับ สมคิด สร้อยน้ำ (2547, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาตัวแบบขององค์การแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ผลการศึกษาพบว่า ระดับปัจจัยทางการบริหารและระดับความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยซึ่งจำแนกตามขนาดโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษา ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการศึกษาวิจัย พบว่า ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 อยู่ในระดับมาก ทั้งในภาพรวมและรายด้าน สถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 และผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ควรนำมากำหนดเป็นนโยบายเพื่อธำรงรักษาความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ที่เข้มแข็ง ดึงงาม ให้มีการเผยแพร่ และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาตามทัศนะของผู้ปกครองนักเรียน กรรมการสถานศึกษา และชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5

2.2 ควรทำการศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีต่อนักเรียนตามทัศนะของผู้ปกครองนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5

2.3 ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5